

కదలండి - కదిలించండి గిరిజనుల సమగ్రాభివృద్ధికై తరలిరండి

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు)

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర కమిటీ

ముందుమాట

విద్యా, వైద్యం మాతా శిశు మరణాలు తదితర మానవాభివృద్ధి సూచికలన్నింటిలో గిరిజనులు వెనుకబడే వున్నారు. తిండి, బట్ట, గూడు, అన్నింటికీ కరువై పాలకుల నిర్లక్ష్యంవలన నీరుండి కరువే. గిరిజనుల వెనుకబాటు తనాన్ని అవకాశంగా తీసుకొని గిరిజనుల భూమిని కాజేయ రాదని గిరిజనులకు రక్షణగా వున్న 1/70 చట్టాన్ని పాలకులు కుట్రపూరితంగా అమలు జరపడంలేదు. గిరిజనులను తమంత తాము పాలించుకున్నప్పుడే అభివృద్ధి కాగలరని రాజ్యాంగంలో 6వ షెడ్యూల్లో పెట్టడం జరిగింది. వేల సంవత్సరాల గిరిజనుల వెనుకబాటు తనంనుండి బయటపడేందుకు రాజకీయ విద్య, ఉద్యోగ రంగాల్లో రిజర్వేషన్లు పెట్టారు. పాలకులు ఏ ఒక్కటీ సక్రమంగా అమలు చేయలేదు. గిరిజనుల సమగ్రాభివృద్ధికి ఉద్యమమే పరిష్కారమని సిపియం పార్టీ భావిస్తున్నది. ఇందుకు గిరిజనులు సన్నద్ధం కావాలని సిపియం కోరుతున్నది.

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు)
ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ

గిరిజనులకు స్వయం పాలనాభికారం ఎండమావే

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు దేశమంతా ఆక్రమించుకుని దోచుకున్నారు. బ్రిటిష్ పాలకుల దోపిడీకి, పాలనకు వ్యతిరేకంగా గిరిజనులు విరోచితమైన పోరాటాలు చేశారు. బ్రిటిష్ వాళ్లు పోతే భారతదేశంలో అందరితోపాటూ తాము అభివృద్ధి చెందగలమని, నూతన రాజ్యంలో తమకూ హక్కులూ, అధికారాలూ అందరితోపాటు కలుగుతాయనే భావనతో అన్ని జాతులు, తెగలు, కులాలు అందరూ కలిసి పోరాడారు. బ్రిటిష్ పాలకులను తరిమేశారు. ఈ నేపథ్యంలో ఏర్పడిన రాజ్యాంగంలో గిరిజనులకు స్వయంపాలిత హక్కును ఆరో షెడ్యూల్ లో పొందుపర్చారు. కానీ, ఆచరణలో గిరిజనులకు ఆ హక్కు ఇవ్వలేదు. ఒక్క సిపియం నాయకత్వాన ఉన్న త్రిపుర ప్రభుత్వం మినహా దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలోనూ గిరిజనులు స్వయంపాలిత జిల్లాలను ఏర్పాటు చేయలేదు. గిరిజనులపై గిరిజనేతరుల పరిపాలనే నేటికీ సాగుతోంది. గిరిజనులు తమకు ఏమి కావాలో నిర్ణయించుకోలేరు. కావున గిరిజనులు ఆరో షెడ్యూల్ ప్రకారం స్వయంపాలిత గిరిజన జిల్లాల ఏర్పాటుకై ఉద్యమించి, సాధించుకోవాలి.

1/70 చట్ట సవరణకు కుట్రలు

భారత రాజ్యాంగంలో 5వ షెడ్యూల్ ప్రకారం గిరిజనులకు భూమిపై , భూమిలోపల గల గనులతో సహా సర్వస్వంపదలపై హక్కు కల్పించారు. గిరిజన గ్రామసభకు సర్వాధికారం ఇచ్చారు. దానికనుగుణంగా పీసా చట్టం, 1/70 చట్టాలు గిరిజన పోరాటాల ఫలితంగా చేశారు. ప్రభుత్వాల వత్సాసులో గిరిజనేతరులు గిరిజన భూములను ఆక్రమించుకున్నారు. నాటి భద్రాచలం, నేటి ఎటపాక, చింతూరు, కూనవరం, విఆర్ఆర్ పురం, జీలుగుమిల్లి, బుట్టాయగూడెం, రంపచోడవరం తదితర మండలాల్లో నేటికీ గిరిజన భూములను ఇతరులే ఆక్రమించుకుని అనుభవిస్తున్నారు. ప్రభుత్వాలు గిరిజనుల మొర ఆలకించడంలేదు. తమ భూమిని తాము సాధించుకునేందుకు పోరాటమే దారి. ఆ దిశలో గిరిజనులంతా కదిలి పోరాడి 1/70 చట్టాన్ని అమలు జరిపించుకోవాలి. భూమిని సాధించుకోవాలని సిపిఎం గిరిజనులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది.

గిరిజన ప్రాంతంలో ఉన్న భూములను, గనులు, ఖనిజాలు తదితర విలువైన సంపదను కాజేయడానికి గత 15 ఏళ్లుగా ప్రభుత్వాలు చేయని పనిలేదు. ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ట్రైలర్ అడ్వయిరీ కమిటీని తమ గుప్పిట్లో ఉంచుకుని చంద్రబాబునాయుడు, వైఎస్ రాజశేఖర్ రెడ్డి తీవ్రంగా ప్రయత్నం చేశారు. మళ్లీ అధికారంలోకి వచ్చిన చంద్రబాబు అదే పనిలో ఉన్నాడు. 1/70 కారణంగానే గిరిజన ప్రాంతం అభివృద్ధి కావడం లేదనే వాదనలు చేస్తున్నారు. బాక్సైట్ మైనింగ్ కోసం సవరణ చేయబూనారు. సిపిఎం పోరాటం, గిరిజనేద్యమం కారణంగా అది సాధ్యం కాలేదు. ఇప్పుడు గిరిజనుల పేర బినామి సంస్థలను సృష్టించి పని కానించేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. గిరిజన యువకుల్లో కొంతమందికి ఆర్థిక సహకారం ఇచ్చి లోబర్చుకుని బాక్సైట్ మైనింగ్ ను చేయించాలని కుట్రలు కొనసాగుతునే ఉన్నాయి. బాక్సైట్ లో మైనింగ్ వద్ద గిరిజనులు నిర్వాసితులు కావడమే గాక పర్యావరణం దెబ్బతని భారీ నష్టం జరుగుతుంది. అమెరికాలో బాక్సైట్ నిక్షేపాలు ఉన్నా అవి వెలికి తీయకుండా మన వద్ద నుంచి తీసుకుపోయేందుకు ఇక్కడ మైనింగ్ ను ప్రోత్సహిస్తున్నది. బాక్సైట్

మైనింగ్ కోసం చేసిన 1/70 సవరణలో మొత్తం గిరిజనుల ఉనికికే ముప్పు వచ్చే ప్రమాదం ఉంది. కనుక సిపిఎం 1/70 చట్టసవరణను తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నది.

1348 గిరిజన గ్రామాలను 5వ షెడ్యూల్లోకి తీసుకురావాలి

మన్యానికి ఆనుకుని ఉండి నూటికి 50శాతం పైగా గిరిజనులున్న గ్రామాలను షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతంలో చేర్చాలని చట్టం చెబుతోంది. షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాన్ని ఆనుకుని ఉండడం కాదు, ఏకంగా మన్యం నడిబొడ్డున 100శాతం గిరిజనులే అయినా 5వ షెడ్యూల్డ్ నుంచి మినహాయించేశారు. అందుకు చక్కని ఉదాహరణ విజయనగరం జిల్లా గుమ్మలక్ష్మీపురం మండలం దుడ్డుఖల్లు పంచాయతీ. ఈ పంచాయతీలో 16 గ్రామాల చుట్టూ షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతమే. మధ్యలో ఈ పంచాయతీ ఉంది. 16 గ్రామాలూ 100శాతం గిరిజనులే. అయిన 5వ షెడ్యూల్డ్ నుంచి వేరు చేసేశారు. నాటి నుంచి ఇప్పటి వరకూ ఎన్ని విన్నపాలు చేసినా ఏలినవారికి వినపడడంలేదు. కనపడడం లేదు. 5వ షెడ్యూల్డ్లో చేర్చలేదు. ఇది ఒక ఉదాహరణ మాత్రమే. రాష్ట్రంలో 1348 గ్రామాలు ఇలా 5వ షెడ్యూల్డ్ నుంచి వేరుచేయబడి గిరిజనులు అన్యాయం చేయబడ్డారు.

షీసా చట్టం, జి.నెం.3, 1/70 ఈ గ్రామాల్లో అమలుకావడంలేదు. చదువుకున్న యువత తమ ప్రాంతంలోనే పరాయివారిగా మారిపోతున్నారు. 1/70 చట్టరక్షణ లేకపోవడంతో గిరిజనుల భూమంతా ఏదోరకంగా గిరిజనేతరుల చేతుల్లోకి పోయింది. తమ భూమిలోనే తాము కూలీలుగా మారి భూస్వాములకు ఊడిగం చేసే పరిస్థితి వచ్చింది. దోపిడీతోపాటు గిరిజనులపై దౌర్జన్యం సాగుతున్నది. రాజకీయంగా స్వతంత్రత కోల్పోయి భూస్వాముల పెత్తనం, ప్రభావం ఎక్కువైంది. అన్ని విధాలా ఈ గ్రామాల్లో ప్రజలు అన్యాయమైపోతున్నారు. సుదీర్ఘ పోరాటాల ఫలితంగా 828గ్రామాలను 5వ షెడ్యూల్డ్లో చేర్చాలని 1988లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రపతి ఆమోదానికి పంపారు. కాంగ్రెస్, బిజెపి, టిడిపిల పార్లమెంటు సభ్యులు భూస్వాములకు కొమ్ముకాయడంతో రాష్ట్రపతి ఆమోదముద్ర వేయకుండా అడ్డుకుంటున్నవి. 2015జులైలో తేదీన సిపిఎం ప్రతినిధివర్గం రాష్ట్రపతిని కలిసి సమన్వయ తీవ్రతను వివరించి ఆమోదం తెలపాలిందిగా

విజ్ఞప్తి చేసింది. భూస్వామ్య, పెత్తందారీవర్గాల ఆధ్వర్యన ఉన్న ప్రభుత్వాలు అంత తేలిగ్గా దీన్ని ఆమోదిస్తాయా? కనుక గిరిజనులు సమరశీల పోరాటంతోనే ఈ గ్రామాలను 5వ షెడ్యూల్లో చేర్చేలా చేయాలి.

ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ప్లాన్ అమలు చేయాలి

1980 సైపల్ కాంపొనెంట్ ప్లాన్ ప్రకారం గిరిజనులు, దళితులకు వారి జనాభా ప్రాతిపదికన బడ్జెట్లో నిధులు కేటాయించి వారి అభివృద్ధి కోసం ఆ నిధులు ఖర్చు చేయాలి. కానీ భూస్వాములు, బడా పెట్టుబడిదారుల నాయకత్వంలో ఉన్న కాంగ్రెస్, బిజెపి, టిడిపి, తదితర ప్రభుత్వాలు దీన్ని అమలు చేయలేదు. సబ్ప్లాన్ నిధులను తమ ఇష్టానుసారం ఖర్చు చేస్తున్నారు. సిపిఎం పార్టీ సబ్ప్లాన్ నిధులు సక్రమంగా అమలు జరగాలంటే చట్టబద్ధత ఉండాలని కోరింది. దళిత, గిరిజన శ్రేయోభిలాషులైన మేధావులు, రిటైర్డ్ అధికారులు, గిరిజన, దళిత సంఘాలు అన్నింటినీ కూడగట్టి, ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ప్లాన్ చట్టానికై పోరాడి సాధించారు. రెండేళ్లయినా చట్టానికి రూల్స్ రూపొందించలేదు. రూల్స్ కోసం మళ్లీ ఆందోళన చేయాల్సి వచ్చింది. రూల్స్ రూపొందించారు. అవి గిరిజనులకు, దళితులకు ఉపయోగకరంగా లేవు. మరలా రూల్స్లో సవరణల కోసం పోరాడాలి. ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ప్లాన్ చట్టం అమలు కావాలంటే గిరిజనులు, దళితులు ఇతరుల సహకారంతో నిరంతరం పోరాడాలి.

వైవేటు రంగంలో రిజర్వేషన్లు

మన రాజ్యాంగం ప్రకారం వందల వేల సంవత్సరాల తీవ్రమైన అణిచివేతకు, వివక్షకు గురై దారుణంగా వెనుకబడిపోయిన సామాజిక తరగతులకు రిజర్వేషన్లు ఏర్పరిచారు. గిరిజనులు నాడు జనాభాలో 7%, దళితులు 16% కనుక ఉద్యోగాల్లో ఆ ప్రాతిపదికన రిజర్వేషన్లు ఇస్తున్నారు. వాటిని కూడా గిరిజనులు చదువు లేక ఉపయోగించుకోలేకపోయారు. 1990 నాటి లెక్కల ప్రకారం క్లాస్-1 కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల్లో ఎస్సీ, ఎస్టీ కలిసి 5.6%మాత్రమే ఉపయోగించుకున్నారు. వాస్తవంగా 16+7- 23% ఉండాల్సిన ఉన్నత తరగతి ఉద్యోగుల్లో వీరు ఉన్నది 5.68%. ఇప్పటికీ ఆ స్థాయి అందుకోలేకపోతున్నారు.

ఇప్పుడిప్పుడే చదువుకుని ముందుకు సాగుతున్నారు. ప్రైవేటీకరణ విధానాలు అనుసరిస్తున్నందున గిరిజనులు, దళితులు మళ్లీ తీవ్రాతితీవ్రమైన నష్టానికి గురైపోతున్నారు. ప్రభుత్వ రంగ పరిశ్రమలు, ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహకారంతో నడుస్తున్న సంస్థల్లో రిజర్వేషన్లు అమలవుతున్నాయి. ఇన్సూరెన్సు, బ్యాంకులు, టెలికం, డిఫెన్సు, రైల్వేతో సహా అన్ని కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సర్వీసులను, సంస్థలను ప్రైవేటుపరం చేస్తున్న నేపథ్యంలో గిరిజనులకూ, దళితులకూ రిజర్వేషన్లు రాజ్యాంగపరంగా ఉన్నా ఆచరణలో ఉపయోగం లేనట్టే.

ఉదాహరణకు ఇండియన్ రైల్వేస్ లో 1990 నాటికి 14లక్షల మంది రెగ్యులర్ ఉద్యోగులు ఉండేవారు. నేటికి 10లక్షలకు తగ్గిపోయారు. అనగా ఇందులో గిరిజనుల రిజర్వేషన్ ప్రకారం 28వేలమంది ఉద్యోగులు తగ్గిపోయారు. మోడీగారి ప్రభుత్వం రైల్వేలు మొత్తాన్ని ప్రైవేటుపరం చేస్తానని ప్రకటించింది. అప్పుడు గిరిజనులకు ప్రైవేటు రైల్వేలు ఉద్యోగాలు ఇస్తాయా? ఇవ్వవు. అనుమానం అక్కరలేదు. ఎపిఎస్ ఆర్ టి సి లో ఏం జరుగుతోందో చూడండి. ఆర్ టి సి ని ప్రైవేటుపరం చేయలేక సొంతబస్సులకు బదులు అద్దెబస్సులు ప్రవేశపెట్టారు. అసలు బస్సుల కంటే ఇవే ఎక్కువయ్యాయి. ఆర్ టి సి లో ఉన్న 15వేల బస్సుల్లో 10వేలకు పైగా అద్దెవే నడుపుతున్నారు. ఒక బస్సుకు ఆరుగురు సిబ్బంది ఉండాలి. ఇద్దరు డ్రైవర్లు, ఇద్దరు కండక్టర్లు, ఇద్దరు గ్యారేజీ ఇతర సిబ్బంది ఉండాలి. అద్దె బస్సు కావడంతో ఇద్దరు డ్రైవర్లు ప్రైవేటువారే. అద్దె బస్సుకు ఆర్ టి సి గ్యారేజీలో మెయింటెనెన్స్ ఉండదు కాబట్టి ఆ సిబ్బంది అక్కరలేదు. ఒక అద్దె బస్సు ప్రవేశిస్తే ఆర్ టి సి లో ముగ్గురు సిబ్బంది తగ్గిపోతారు. 10వేల బస్సులకు 30వేలమంది తగ్గిపోయారు. ఇందులో 7% గిరిజనులు తగ్గిపోయారు. అంటే 2,100మందికి ఆర్ టి సి లో ఉద్యోగాలు పోయాయి.

1990 నాటికి జిసిసిలో 4వేలమంది రెగ్యులర్ ఉద్యోగులుగా పనిచేసేవారు. చంద్రబాబు దీన్ని జిసిసిఎంఎస్ గా మార్చేశారు. రాజశేఖరరెడ్డి, కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి ప్రభుత్వాలు కూడా అదే దారిన నడిచాయి. ఇప్పుడు ఇందులో కేవలం 400మందే

రెగ్యులర్ సిబ్బంది ఉన్నారు. 1999 తర్వాత ఇందులో 3600 ఉద్యోగాలు పోయాయి. ఇవన్నీ నూరుశాతం గిరిజనుల ఉద్యోగాలే.

ప్రభుత్వరంగ పరిశ్రమలు, సర్వీసులు ప్రైవేటుపరం కావడంతో గిరిజనులు, దళితులు తీవ్రంగా నష్టపోతున్నారు. అందువల్ల ప్రైవేటురంగంలో రిజర్వేషన్లు అమలు జరపాలని సిపిఎం డిమాండ్ చేస్తున్నది. ప్రైవేటురంగంలో రిజర్వేషన్లు అమలు జరపకపోతే గిరిజనులు, దళితులకు తీవ్రమైన అన్యాయం జరుగుతుంది. నేటికీ ఇతరులతో పోటీపడి ఉద్యోగం సంపాదించగలిగే స్థితికి ఎదగలేదు. కనుక రాజ్యాంగపరమైన రక్షణ ప్రవేటురంగంలో కూడా ఇవ్వాలి.

ప్రైవేటు పరిశ్రమలకు, సర్వీసులకు రైతులను తన్ని లాక్కుని ప్రభుత్వమే భూమి ఇస్తున్నది. రైతులకు ఇవ్వాలని నీరు ప్రైవేటు పరిశ్రమలకు ఇస్తున్నది. ప్రజలు దాచుకున్న డబ్బును బ్యాంకుల నుండి ప్రభుత్వమే ప్రైవేటు పరిశ్రమలకు ఇస్తున్నది. బ్యాంకుల నుండి అప్పు తీసుకొని ఎగ్గొటిన డబ్బును మాఫీ చేస్తున్నది. ప్రజల సొమ్ము ఇంతగా లూటీ చేస్తున్న ప్రయివేటు రంగంలో సామాజిక బాధ్యతగా రిజర్వేషన్లు అమలు జరపమనడం సరైనదా? కాదా?

ఉదాహరణకు కొమరాడ థర్మల్ పవర్ ప్లాంట్ను పరిశీలిద్దాం

విజయనగరం జిల్లాలో కొమరాడ థర్మల్ పవర్ ప్లాంట్ కు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 700 ఎకరాల భూమి ఇచ్చింది. నాగావళి నది నుంచి 2 టిఎంసెల నీరు ఇచ్చింది. పక్కనే ఉన్న రైల్వే ట్రాక్ ప్రభుత్వానిదే. ఈ పవర్ ప్లాంట్ లో ఉత్పత్తి జరిగే విద్యుత్ ను దేశంలో ఎక్కడికైనా అమ్ముకునేందుకు వీలుగా హెచ్ టి లైన్ ను ప్రభుత్వం వేస్తుంది. దీనికి అవసరమైన మొత్తం పెట్టుబడి మన ప్రభుత్వ బ్యాంకుల్లో ప్రజలు దాచుకున్న డబ్బే. ఇందులో ప్రైవేటు కంపెనీ పెట్టుబడి ఏమీ ఉండో చెప్పండి. ప్రైవేట్ కంపెనీ పెట్టుబడి పెట్టింది లేదు. భూమి, నీరు, ఖనిజం, రైలు, రోడ్లు, విద్యుత్ లైను, బ్యాంకుల్లో డబ్బంతా ప్రజలే. ప్రభుత్వానిదే. రిజర్వేషన్లు అమలు చేయమని ఎందుకు అడకూడదు. రాజ్యాంగం ప్రకారం ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహకారం తీసుకుని నడుపుతున్న అన్ని సంస్థల్లో రిజర్వేషన్లు అమలు జరిపి తీరాలి.

జనాభా పెరిగినా రిజర్వేషన్లు కోటా పెంచలేదు

జనాభా ప్రాతిపదికన రిజర్వేషన్లు కోటా అమలుపర్చాలి. 1961 జనాభా లెక్కల ప్రకారం ఎస్సీ 15 శాతం, ఎస్టీ 7.5 శాతం కేటాయించి 1970 నుంచి అమలు చేస్తున్నారు. 1981 లెక్కల ప్రకారం ఎస్సీ 16.5 శాతం, ఎస్టీ 7.8 శాతం. 1991 లెక్కల ప్రకారం ఎస్సీ 16.5 శాతం, ఎస్టీ 8.5 శాతం, 2001 లెక్కల ప్రకారం ఎస్సీ 16.2 శాతం, ఎస్టీ 8.2 శాతం. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం ఎస్సీ 16.6 శాతం, ఎస్టీ 8.6 శాతం. ఏ సంఖ్యలోనైనా 0.5 శాతం లేదా ఆ పైన పెరుగుదల ఉంటే అది ఆ తరువాత సంఖ్యగా మారుతుంది. ఈ లెక్కన ఎస్సీ 17 శాతం, ఎస్టీలకు 9 శాతం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల్లో రిజర్వేషన్లు కల్పించాలి. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం పాత కోటాలనే నేటికీ అమలు జరుపుతున్నది. ఎస్సీ, ఎస్టీ సామాజిక తరగతులకు అన్యాయం చేస్తున్నది. జనాభా ప్రాతిపదిక రిజర్వేషన్లు అమలుచేయమని ఉద్యమించాలి.

నేటికీ గిరిజనులు అట్టడుగునే

2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం మొత్తం గిరిజన కుటుంబాలు 2.34 కోట్లు. 1. రక్షిత తాగునీరు, విద్యుత్, మరుగుదొడ్లు ఉన్న గ్రామీణ గిరిజన కుటుంబాలు ఒకే ఒక శాతం. 2. కిరోసిన్, ఎల్పిజి, బయోగ్యాస్ అందుబాటులో ఉన్న ఆదివాసీ కుటుంబాలు 2.6 శాతం మాత్రమే. 3. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం రాష్ట్రంలో గిరిజన అక్షరాస్యత 42.8 శాతం కాగా మహిళల్లో 22 శాతం మాత్రమే. 4. మైనింగ్ ప్రాజెక్టులు ఇతరత్రా కారణాలతో తమ ప్రాంతం నుంచి తరిమివేయబడ్డ గిరిజనులు దిగువ తరగతి కూలినాలి చేసుకుని శ్రామికుల్లోకి నెట్టబడ్డారు. కేవలం 8 శాతం గిరిజనులే రెగ్యులర్ కార్మికులు. 5. ఆదివాసీల్లో 85.5 శాతం మందికి అవసరమైన శక్తినిచ్చే ఆహారం దొరకడంలేదు. 6. పౌష్టికాహారలోపంతో 76.8 శాతం గిరిజన పిల్లల్లో రక్తహీనత ఉంది. 7. 82.3 శాతం ఆదివాసీ మహిళలు ఇంటి వద్దనే ప్రసవిస్తున్నారు. అందువల్ల మాతా శిశు మరణాలు ఆదివాసీల్లో అత్యధికం. 8. 2009-10 విద్యాశాఖ లెక్కల ప్రకారం నూటికి 78 శాతం విద్యార్థులు 10వ తరగతిలోపు

చదువులు మానేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఈ లెక్కలను బట్టి గిరిజనులు నేటికీ ఎంత దారుణమైన పరిస్థితిలో ఉన్నారో తెలుస్తుంది.

గిరిజనులకు వైద్యం దూరం

గిరిజన ప్రాంతంలో పోయిన మలేరియా మళ్లీ ప్రబలిపోయింది. విషజ్వరాలకు గిరిజన ప్రాంతం నిలయం. ఆహారలేమి, శారీరక బలహీనత వలన గిరిజనులు జబ్బులకు లోకువ. అలాంటి గిరిజనులకు ప్రభుత్వ వైద్యం చాలా అవసరం. లేకుంటే గిరిజనులకు మరణమే గతి. కానీ ప్రభుత్వ వైద్యం రోజురోజుకూ గిరిజనులకు దూరమవుతున్నది. డాక్టర్లు ఉండరు. సిబ్బంది కొరత. మందులు లేవు. ఇక వైద్యానికి అవకాశం ఏదీ? ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో ఎలాంటి వైద్యపరికరాలూ లేవు. కనీసం రక్తపరీక్ష చేసి మలేరియా నిర్ధారించే స్థితిలోనూ లేవు. ప్రతీ సంవత్సరం వందల, వేల సంఖ్యలో మలేరియా బారినపడి గిరిజనులు చనిపోతున్నా ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడంలేదు. పైగా మలేరియా కేసులు నమోదు చేయొద్దని అనధికారికంగా వైద్యాధికారులకు ఆదేశాలు జారీచేసి నమోదు చూపడంలేదు. దీన్నిబట్టి ప్రభుత్వం ఎంత కిరాకతకంగా వ్యవహరిస్తోందో చూడండి. ఆసుపత్రుల్లో ప్రసూతి సౌకర్యం లేదు. మొత్తం గిరిజన ప్రాంతంలో ఇద్దరు, ముగ్గురు కూడా మహిళా వైద్యాధికారులు లేరు. ప్రసూతి సమయంలో తల్లి, బిడ్డలు అత్యధికంగా చనిపోయేది మన గిరిజన ప్రాంతంలోనే. సీజన్ మారినప్పుడు జ్వరాలు, జబ్బులు ఎక్కువన్నది అందరికీ తెలిసినా, ప్రపంచజ్ఞాని చంద్రబాబుకు మాత్రం ఎందుకు తెలియడంలేదో? ఆరోగ్యశ్రీ పేరుతో రాజశేఖరరెడ్డి, చంద్రబాబు నాయుడులిద్దరూ డబ్బంతా కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులకు అప్పగించేసి ప్రభుత్వాసుపత్రులను పూర్తిగా నిర్వీర్యం చేశారు.

గిరిజనులు బతకాలంటే ప్రభుత్వ వైద్యమే గతి. ప్రభుత్వ వైద్యాన్ని బలపర్చాలి. అందుకు అన్ని జిల్లాలో గిరిజన ప్రాంతాల్లో ప్రభుత్వ మెడికల్ కాలేజీలు పెట్టాలి. అలాగే 3, 4 మండలాల కూడలిల్లో 25మంది డాక్టర్లకు తగ్గకుండా ఉండేలా 200 పడకల ఆసుపత్రులు పెట్టాలి. అప్పుడే గిరిజనులకు నాణ్యమైన వైద్యం అందుబాటులోకి

వస్తుంది. ఆ దిశలో గిరిజనులంతా ఉద్యమించి, ప్రభుత్వ వైద్యం సాధించాలని సిపిఎం మనవి చేస్తోంది.

ప్రైవేటు లేబర్ మార్కెట్టుకు పనికిరాని చదువు

కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు విద్యను ప్రైవేటు దారి పట్టించాయి. ప్రభుత్వ విద్యారంగాన్ని బలహీనపర్చడం ద్వారా ప్రజలు ప్రైవేటు విద్యవైపు వెళ్ళేందుకు అవసరమైన పద్దతులు గత 25 ఏళ్ళుగా అనుసరించింది. చిన్నగా ప్రారంభమైన ప్రైవేటు విద్యారంగం ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహంతో పెరిగిపోయింది. ప్రభుత్వ విద్యారంగం నుండి ఆర్థికంగా వెసులుబాటు వున్న వాళ్ళంతా తమ పిల్లలు ప్రైవేటు రంగంవైపు వెళ్ళిపోతున్నారు. ఆర్థికంగా వెసులుబాటు లేని వాళ్ళే ప్రభుత్వ స్కూళ్ళలో, కాలేజీల్లో మిగిలిపోతున్నారు. సూటికి 90 మంది గిరిజన విద్యార్థులు ప్రభుత్వ స్కూళ్ళు, కాలేజీల్లో చదువుకుంటున్నారు.

గిరిజనులకు దగ్గరగా వెళ్ళి చదువు నేర్పాలని ప్రతి గిరిజన గూడెం గ్రామానికి స్కూలు పెట్టారు. గిరిజనుల మాతృభాష, వాడుకభాష కాని తెలుగులో చెప్పిన చదువు అర్థం కాక విద్యార్థులు స్కూళ్ళకు రాకపోవడం వలన స్కూలు వున్నా అక్షరాస్యత పెద్దగా పెరగలేదు. చాలాకాలం తరువాత అది గమనించి మాతృభాషలో తెలుగు అర్థం అయ్యేలా చెప్పేందుకు భాషా వాలంటీర్లను నియమించారు. గిరిజన భాషా వాలంటీర్లు వచ్చిన తరువాత అర్థమై చదువుపై శ్రద్ధ పెరిగి ఆ విద్యార్థులు రెగ్యులర్ గా స్కూలుకు వచ్చినందు వలన అక్షరాస్యత పెరిగింది. ప్రభుత్వ సమీక్షలో కూడా భాషా వాలంటీర్ల వలన అక్షరాస్యత పెరిగిందని తేలింది. కానీ 2013 తరువాత గిరిజన భాషా వాలంటీర్లను తొలగించారు. పర్యవసానంగా గిరిజన విద్యార్థులు మరలా చదువుకు దూరం అవుతున్నారు.

మొదట ఎంతమంది పిల్లలు వున్నా ప్రతి గిరిజన ఆవాసంలో స్కూలుపెట్టారు. తరువాత 10 మంది పిల్లలకు తక్కువ వుంటే స్కూలు ఎత్తేసారు. తరువాత 20 మంది పిల్లలకు తక్కువ వుంటే తీసేస్తామంటున్నారు. స్కూళ్ళలో పిల్లలను తగ్గించేందుకు 3,4,5 తరగతుల పిల్లలను తమ గ్రామంలో వున్నా స్కూలు నుండి రెసిడెన్షియల్

సూక్ష్మలో వేసేస్తున్నారు. అందువలన పిల్లలు తగ్గిపోతున్నారు. పిల్లలు తక్కువ ఉన్నారని గనుక స్కూలు తీసేస్తున్నారు. 3,4 తరగతుల పిల్లలు తల్లిదండ్రులకు దూరంగా ఉండలేక, అలనా పాలనా లేక బడి మానేస్తున్నారు. ఊళ్లో స్కూలు లేదు గనుక 1,2 తరగతుల పిల్లలు కిలోమీటరు, రెండు కిలోమీటర్లు కొండల్లో నడిచివెళ్లలేక స్కూలుకు వెళ్ళడం లేదు. మొత్తంగా గిరిజనులకు మరల చదువు దూరం అవుతున్నది. ఇది ఇలా వుండగా చంద్రబాబుకు సింగపూర్ ఆలోచనలు ఎక్కువైపోతున్నాయి. అసలు ఇన్ని హాస్టళ్ళు, స్కూళ్లు దండగ. మండలానికి అయిదో, పదో వుంటే సరిపోతాయనే ఆలోచన వచ్చింది. ప్రయోగాత్మకంగా పశ్చిమగోదావరి జిల్లా గిరిజన మండలాలైన బుట్టాయిగూడెం, జీలుగుమిల్లి, పోలవరం తదితర మండలాలలో ఈ సంవత్సరం అమలు జరిపారు. మండలం మొత్తానికి 10 స్కూళ్ళే నడుపుతున్నారు. దీనితో పిల్లలు దూరాన ఉన్న స్కూలుకు వెళ్లలేక బడికి ఎగనామం పెడుతున్నారు. ఇలా క్రమేణా గిరిజనులను చదువుకు దూరం చేసే పని జరుగుతున్నది.

నాణ్యతలేని చదువులు

గిరిజన ప్రాంతంలో వున్న ఆశ్రమ పాఠశాలలను పరిశీలిస్తే ఒక్క స్కూళ్లో కూడా అన్ని సబ్జెక్టులకు ఉపాధ్యాయులు లేరు. ఒక స్కూళ్లో లెక్కలుకు మరో స్కూళ్లో సైన్సుకు, ఇంకో స్కూళ్లో ఇంగ్లీషుకు అనేక స్కూళ్లలో రెండు, మూడు సబ్జెక్టులకు, మరెన్నో స్కూళ్లు ఒకరిద్దరు ఉపాధ్యాయులతో నడుస్తున్నాయి. లేని సబ్జెక్టులకు సిఆర్బీలనే ఉపాధ్యాయులను సెప్టెంబర్, అక్టోబర్ నవంబర్ నెలల్లో నియమిస్తారు. అప్పటికీ అనేక సబ్జెక్టులకు ఉపాధ్యాయులుండరు. మార్చిలో తీసేస్తారు. శ్రద్ధగా గిరిజన ఆశ్రమ పాఠశాలలను పరిశీలించే వారెవరికైనా ఇది కన్పిస్తుంది. కాలేజీల్లో పరిస్థితి ఇంతకంటే మెరుగ్గాలేదు. మొత్తంపైన గిరిజన గురుకులాల్లో అందమైన భవనాలున్న చోట కూడా చదువులు చెప్పేందుకు ఉపాధ్యాయులు మాత్రం లేరు. ఉపాధ్యాయుడు, అధ్యాపకుడు లేకుండా చదువెలా వస్తుంది. చదువు చెప్పకపోయినా రిజల్టుకు లోటు వుండరాదని ప్రభుత్వం హుకుం జారీచేస్తుంది. దాంతో చదువు లేని విద్యార్థులంతా పాసవడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తారు. దాంతో అందరూ ఉత్తీర్ణులవుతారు.

ప్రభుత్వ స్కూళ్లను మూతబెట్టి - ప్రజాభవనం కార్పొరేట్ కు

ఇలా పాసైన విద్యార్థుల్లో ఎక్కువ మార్కులు వచ్చే విద్యార్థులను ఎంపికచేసి ప్రభుత్వమే డబ్బిచ్చి చైనా వారి (చైతన్య-నారాయణ) వంటి కార్పొరేట్ కాలేజీలకు అప్పజెప్పుతున్నది. అక్కడ గ్రేడింగ్ చేసి గిరిజన పిల్లలను సి గ్రేడ్ కు నెట్టేసి ఎ,బి గ్రేడ్ ల వారికి చదువు చెప్పుకుంటున్నారు. ప్రభుత్వం వద్ద డబ్బు గుంజడానికే తప్ప సరియైన పునాది లేని మన గిరిజన విద్యార్థులను మెరుగుపర్చేందుకు వారు పనిచేయడం లేదు. ప్రభుత్వం మాత్రం గిరిజన విద్యార్థులకు కార్పొరేట్ విద్య అందిస్తున్నామని ప్రచారం చేసుకుంటున్నది.

మౌలిక సదుపాయాలు సున్నా

తరగతి గదుల కొరత, హాస్టళ్ల భవనాలేమీ ఉన్న రిపేరు చేయరు. ఎండా, వాన, చలి అన్నీ హాస్టళ్లలోనే బస చేస్తున్నాయి. హాస్టళ్ల గదుల్లో కిటికీలకు తలుపులుండవు. భయంకరమైన చలిలో వణుకుతూ పిల్లలు నిద్రపోలేరు. కరెంటు లేదు. తాగునీరు లేదు. వాడుకం నీరు లేదు. ఆడపిల్లలు సైతం బాత్ రూం లోకే గెడ్డల్లో స్నానాలు చేస్తున్నారు. రన్నింగ్ వాటర్ లేక మరుగుదొడ్లు ఉపయోగించలేక ఆడపిల్లలు సైతం బయటకు పోవాల్సిందే. రెగ్యులర్ మెడికల్ చెకప్ లేదు. హాస్టళ్లలో గిరిజన పిల్లల మరణాలు ఆగడంలేదు. జబ్బు చేస్తే హాస్టళ్ల వార్డెన్ల చేతి డబ్బు పెట్టుకోవాల్సిందే. ప్రభుత్వానికి ఏ బాధ్యతా లేదు. హాస్టళ్ల వార్డెన్లకు నెలల తరబడి బిల్లులు రావు. అందువల్ల మెనూ అమలు చేయరు.

పునాదిలేని ప్రాథమిక విద్యతో పై చదువులు సాగడంలేదు...

పునాది లేని ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యతో ఉన్నత విద్య అభ్యసించడంలో గిరిజన విద్యార్థులు వెనుకబడిపోవడమే గాక ప్రభుత్వ వ్యవస్థ ప్రైవేటు పరమైపోతున్న నేపథ్యంలో ప్రైవేటు లేబర్ మార్కెట్లలో మన గిరిజనలెవరూ ఉద్యోగాలు సంపాదించలేకపోతున్నారు. నాణ్యత లేని విద్యలో పోటీ ప్రపంచంలో నెగ్గడం ఎవరికీ సాధ్యం కాదు. గనుక ప్రభుత్వ విద్యారంగాన్ని బలపర్చమని, విద్యా నాణ్యతను

పెంచాలని ప్రతి గూడెంలో స్కూలు ఉండాలని గిరిజన భాషా వాలంటీరును నియమించాలని అన్ని తరగతులకు, అన్ని సబ్జెక్టులకు టీచర్, లెక్చరర్ ను నియమించాలని, క్లబ్బర్ స్కూలు విధానం, రేషలైజేషన్ ను విరమించాలని సిపియం పార్టీ ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నది. ఆ దిశలో గిరిజనులంతా పోరాడాలని కోరుతున్నది.

ఏనుగులు గిరిజనులను చంపుతున్నా పట్టించుకోని ప్రభుత్వాలు

ఒడిషాలో లాతూరు అడవుల్లో జర్నలీ కంపెనీ పోస్టో ఇనుప ఖనిజం మైనింగ్ చేయడం వల్ల అక్కడి ఏనుగులు కొన్ని శ్రీకాకుళం, విజయనగరం ఏజెన్సీల్లో 2005లో వచ్చాయి. సీతంపేట, కొత్తూరు, భామిని, వీరఘట్టాం, కురుపాం, గుమ్మలక్ష్మీపురం మండలాల్లో 13 మంది గిరిజనులను ఇంతవరకూ చంపాయి. పంటలన్నీ ధ్వంసం చేస్తున్నాయి. ఏం గ్రామం మీద ఏరోజు వచ్చిపడతాయోనని గిరిజనులు ప్రాణాలు అరచేతిలో పెట్టుకొని బతుకుతున్నారు. ఏనుగుల భయానికి వ్యవసాయం చేయలేకపోతున్నారు. ధ్వంసమైన పంట ఫార్స్ట్రో భూమిలోనిది కనుక మీకు నష్టపరిహారం ఇవ్వం అంటున్నది ప్రభుత్వం. ఏనుగులు ఇక్కడే ఉంటాయి. మీరే ఖాళీ చేయండి. లేకుంటే మీ చావు మీరే చావండని ప్రభుత్వాలు గిరిజనులను ఏనుగులకు అప్పజెప్పేశాయి. ఎంత అమానుషం.

ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించాలి

గిరిజనుల్లో చదువుకున్నదే తక్కువ. అందులో ఉన్నత చదువులు చదవించి కొద్ది మందే. వారికి కూడా ఉద్యోగాలు ఇవ్వడంలేదు. మరో వైపు ఉపాధ్యాయులు, అధ్యాపకుల్లేక విద్యార్థులకు చదువులేవు. వైద్య, ఆరోగ్య రంగాల్లో ఖాళీలు భర్తీ చేయక వైద్యం అందడంలేదు. జిసిసిలో సిబ్బంది లేక గిరిజనులకు సరుకులు అందడంలేదు. ఇలా అన్నింటా ఖాళీలు. మరోవైపు ప్రజలకు సేవలు పూజ్యం. చదువుకున్న యువతీ, యువకులకు ఉద్యోగాలిస్తే అన్ని సమస్యలు పరిష్కారమవుతాయి. గిరిజన యువతీ యువకులంతా ఉద్యమించి ఉద్యోగాలు సాధించుకోవాలి.

నకిలీ సర్టిఫికేట్లతో గిరిజనుల ఉద్యోగాలను గిరిజనేతరులు కొట్టేస్తున్నారు. రాజ్యాంగ పదవులైన ఎంపీ, ఎమ్మెల్యేలు కూడా నకిలీ సర్టిఫికేట్లతో పదవులు కొట్టేస్తున్నారు. భూస్వామ్య, పెట్టుబడిదారీ ప్రభుత్వ యంత్రాంగం గిరిజనులను మోసం చేసి ఈ దుర్మార్గమైన చర్యలకు పాల్పడుతున్నది. నకిలీ బెడదను గిరిజనులు పోరాడి వదిలించుకోవాలి.

గిరిజన ప్రాంతాల్లో ఉన్న వనరులతో ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించవచ్చు. జీడి, కాఫీ, తూనికాకు, చింతపండు, పసుపు, తదితర అటవీ ఉత్పత్తులతో ప్రోసెసింగ్ యూనిట్లు పెట్టి స్థానిక గిరిజనులకు ఉపాధి కల్పించవచ్చు. మిసి హైడల్ ప్రాజెక్టులు పెట్టి కొంతమంది, కోల్డ్ స్టోరేజీలు పెట్టి ఇంకొంతమందికి ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించవచ్చు. ఏలిన వారికి గిరిజనుల ఉపాధి పట్ల శ్రద్ధలేకపోవడమే అసలు సమస్య.

గిరిజనుల అభివృద్ధికి అన్నీ ఆటంకాలే

అభివృద్ధిలో ముఖ్యమైన అంశం మౌలిక సదుపాయాలు. రోడ్లు, వంతెనలు, రైలు, విద్యుత్ తదితరాలు. నేటికీ రోడ్డులేని గ్రామాలు ప్రతి జిల్లాలో వందలకు వందలు ఉన్నాయి. ఒక్క విశాఖ ఏజెన్సీలో 800 గ్రామాలకు రోడ్లు లేవు. సంవత్సరాల తరబడి మెయింటెనెన్సు చేయక వాహనాల రాకపోకలకు పనికి రాకుండా ఉన్నాయి. దొరబాబులకు అవసరమైన రోడ్లు మాత్రమే మెయింటెయిన్ చేస్తారు. ఇది కళ్లున్న వారందరికీ కనిపించే సత్యం.

గిరిజన ప్రాంతాలకు రోడ్డు భూమి మీదే వేయాలి. ఆ భూమంతా అటవీశాఖది. రోడ్డు వేయాలంటే రోడ్డుమార్గంలో ఉన్న చెట్లు, తుప్పలు, డొంకలు తొలగించాలి. వాటిని తొలగిస్తే పర్యావరణం దెబ్బతింటుంది. గనుక పర్యావరణ పరిరక్షకులైన ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు అనగా ప్రభుత్వం వారు రోడ్డు వేసేందుకు అనుమతులు ఇవ్వడం లేదు. వందలకు వందల గ్రామాలకు ఈ కారణంతో రోడ్డు వేయడం లేదు. పర్యావరణ పరిరక్షణ పేరుతో రోడ్డు వేయకుండా వున్న మన ప్రభుత్వం వారి నిబద్ధతకు, పట్టుదలకు అభివాదము తెలియజేయాలి కదా.

విశాఖ ఏజెన్సీలో కరెంటు లేని గ్రామాలు 920. హైడల్ పవర్ ప్రాజెక్టులు పెట్టి అక్కడికక్కడే గిరిజనులకు విద్యుత్ ఇవ్వవచ్చు. కానీ ఏలిన వారికి పట్టదు. గిరిజనులు కారు చీకట్లలో 2015లో కూడా బతకాల్సిందే. డిజిటల్ ఇండియా, డిజిటల్ ఆంధ్రా చేస్తామంటున్న పాలకులకు ఈ గిరిజనులకు కరెంటు లేకపోయినా పట్టదు.

కానీ అదే ప్రభుత్వం పోలవరం ప్రాజెక్టులో 2లక్షల ఎకరాల అటవీభూమిని ముంచేయడానికి అనుమతి ఇచ్చింది. బాక్సైట్, మైనింగ్ కు మరో లక్ష ఎకరాలు చేసుకునేందుకు అనుమతి ఇచ్చింది. పోస్కో అనే జర్మనీ కంపెనీ ఇనుప ఖనిజం తవ్వకునేందుకు లక్షల ఎకరాలకు అనుమతి ఇచ్చింది వీటన్నింటిలో జరుగుతున్నది పర్యావరణ విధ్వంసమా? పరిరక్షణ? బుద్ధి, జ్ఞానం రెండూ పనిచేస్తున్న వారెవరికైనా కనబడుతుంది. అందతా పర్యావరణ విధ్వంసమేనని దోపిడీదార్లకు పర్యావరణాన్ని ధ్వంసం చేసే హక్కుంది. కానీ గిరిజనులకు రోడ్లు వేయడానికి కూడా ప్రభుత్వం అంగీకరించదు. ఎంత దారుణం. చూశారా?

‘అభివృద్ధి’ అంతా గిరిజనుల వినాశనానికే

సెలయేళ్లు, నదులు, మహా నదులకు పుట్టిళ్లు కొండకోనలే. అక్కడే గిరిజనులు నివసిస్తున్నారు. తమ దగ్గర నుంచే అన్నీ మైదానానికి ప్రవహిస్తాయి. కానీ గిరిజన ప్రజలకు నీరు దొకరదు. గిరిజనుల చుట్టూ నీరున్నా గిరిజనుల భూములకు సాగునీరు ఉండదు. కొద్ది మొత్తంలో చిన్నచిన్న ఆనకట్టలు కడితే, చిన్న చిన్న రిజర్వాయర్లు కడితే వందల వేల ఎకరాలకు సాగునీరు అందుతుంది. దానికయ్యే ఖర్చు అతి తక్కువ. అయినా గిరిజనులకు ఆ మాత్రం ఖర్చుపెట్టరు. సాగునీరివ్వరు. డబ్బు తినడానికి కొన్నిచోట్ల చెక్ డ్యామ్ లు నిర్మించినా, వాటి మర్మతులు చేయరు. ఆ పేరున డబ్బు తినడమే. మినీ రిజర్వాయర్లు కట్టమంటే ఫారెస్టు భూమి మునిగిపోతుందని అడ్డం పెట్టేస్తారు. 10-15 అడుగులు లిప్టు చేసి శబరి, సీలేరు, గోదావరి నదుల నీళ్లు చింతురు, ఎటపాక, విఆర్ పురం, కూనవరం, పోలవరం, తదితర అన్నిగిరిజన

మండలాలకు సాగునీరు ఇవ్వవచ్చు. కానీ ప్రభుత్వానికిచేతులు రాలేదు. ప్రాణహిత, చేవేళ్ల, తదితర ప్రాజెక్టులకు వందల మీటర్లు లిఫ్టు చేసి నీరు ఇస్తున్నారు. పెట్టుబడి దార్ల అవసరాల కోసం చంద్రబాబు ఎకాఎకిన ఒకే బడ్జెట్లో 2015-16లో 1300కోట్లు ఖర్చు చేసి గోదావరి నుంచి లిఫ్టు చేసి పట్టణీమకు నీరు ఇవ్వడానికి ఆపసోపాలు పడిపోతున్నాడు తప్ప గిరిజన ప్రాంతంలో అతి తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ ప్రయోజనం గల ఒక్క ప్రాజెక్టుపైనా శ్రద్ధ పెట్టడం లేదు. ఎంత అన్యాయమో చూడండి.

అవే ప్రభుత్వాలు, పార్టీలు పోలవరంలో 2లక్షల మంది గిరిజనులకు శాశ్వతంగా జల సమాధి చేయడానికి ఒక్కక్షణం కూడా ఆలోచించడం లేదు. ఎందుకంటే ఎక్కడా ఎవరూ మునగకపోతే, నష్టపోకపోతే, నాశనం కాకపోతే అభివృద్ధి ఎలా జరుగుతుందని ఎదురు ప్రశ్నలు వేస్తున్నారు. అమెరికా అవసరం కోసం అరకు, అనంతగిరి మండలాల్లో బాక్సైట్ మైనింగ్ చేయొద్దు. వేలాది ఎకరాల అటవి భూమి నాశనం చేయొద్దంటే అభివృద్ధి కోసం గిరిజనులు నాశనం కావాల్సిందేనని వాదనలు చేస్తున్నారు. బాక్సైట్ మైనింగ్కు 1/70 అడ్డం వస్తున్నదని ఆ చట్టాన్ని సవరించేందుకు చంద్రబాబు, రాజశేఖరరెడ్డి చేయని కుట్రలేదు. చివరికి గిరిజనులతో బినామీ సంస్థలను సృష్టించి కొందరు గిరిజన యువకులను మోసపూరితంగా లొంగదీసుకొని తమ పని కానిచ్చేయాలని కుయుక్తులు సాగిస్తునే ఉన్నారు. ఇలా దేశంలో అభివృద్ధి పేరుతో గిరిజనుల వినాశనం జరుగుతోంది. అభివృద్ధి పేరిట గిరిజనుల వినాశనాన్ని అడ్డుకోవాలని సిపిఎం కోరుతోంది. సరైన ప్రత్యామ్నాయం చూడకుండా ఎటువంటి అభివృద్ధినీ ఆమోదించవద్దని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది.

నిర్వాసితులైన గిరిజనులకు పునరావాసం లేదు

శ్రీశైలమైనా, నాగార్జున సాగరైనా, వెంగళరాయసాగరైనా, ఆంధ్ర జలాశయమైనా, జంఝావతి ప్రాజెక్టునా, పెద్దగిడ్డెయినా, వట్టిగిడ్డెయినా, పోలవరమైనా మునిగేది గిరిజనులు, గిరిజనుల భూములే. ఇనుప ఖనిజం, బొగ్గు, బాక్సైట్ తదితర ఏ మైనింగైనా నిర్వాసితులయ్యేది గిరిజనులే.

వందల వేల సంవత్సరాలు క్రితం ఏర్పర్చుకున్న ఆవాసాల నుంచి బతికే భూమి నుంచి మౌలిక సదుపాయాల నుంచి వెళ్లగొట్టి నాశనం చేయడమే. గిరిజనులకు సక్రమమైన పునరావాసం కల్పించిన దాఖలాలు లేవు. ఏ ప్రాజెక్టులో మునిగిన భూమికి కూడా ఇంతవరకు ప్రత్యామ్నాయంగా భూమి ఇవ్వలేదు. అడవిమీద బతికే గిరిజనులకు మరోచోట అటవీ ప్రాంతంలో ఆవాసాలు నిర్మించలేదు. దున్నుతున్నది ఫారెస్టు భూమి గనుక మీ భూమి కాదు గనుక పరిహారం ఇవ్వబోమని ఎగవేశారు. భూమి పోయింది. భూమి ఇవ్వలేదు. పరిహారం కూడా ఇవ్వలేదు. మీరున్నది ఫారెస్టు భూమి గనుక మీరు కట్టుకున్న ఇళ్లకు పరిహారం ఇవ్వం. ఇలా నిర్వాసితులైన గిరిజనులను సర్వనాశనం చేస్తున్నారు.

పోలవరం ప్రాజెక్టులో లక్షలాది మంది గిరిజనులు జల సమాధి

పోలవరంలో ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం 7 మండలాలకు చెందిన 300 గ్రామాలు జల సమాధి అవుతాయి. ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం 50వేల కుటుంబాలు, రెండు లక్షల ప్రజలు నిర్వాసితులవుతారు. ప్రభుత్వం చెప్పే లెక్క ఎప్పుడూ తప్పే. విజయనగరం జిల్లా తోటపల్లి ప్రాజెక్టులో ఒక గ్రామం మునగగా, ఏడు గ్రామాలు పాక్షికంగా మునుగుతాయని చెప్పారు. వాస్తవంగా ముంపుకు గురైనవి 23 గ్రామాలు. ప్రభుత్వం చెప్పిందే నమ్మి ప్రజలు ఊరుకుంటే ప్రాజెక్టులో మునిగిపోయేవారు. సిపిఎం నాయకత్వంలో పోరాడినందున పునరావాసమైనా జరిగింది. అలా ప్రభుత్వం చెప్పింది నమ్మిన మద్దుటలస (శ్రీకాకుళం జిల్లా) నిర్వాసితులు నీటిలో బతుకుతున్నారు. అన్ని ప్రాజెక్టుల్లో జరిగింది ఇదే. పోలవరం విషయంలో ప్రభుత్వం చెప్పేది కూడా నిజం కాదని తరువాత తేలుతుంది. ప్రభుత్వం చెప్పిందే నిజమనుకున్నా 300 గ్రామాలకు 50వేల కుటుంబాలకు 2లక్షల ప్రజలకు పునరావాసం కల్పించాలి. ఇది జరగని పని, ఇంతవరకు నిర్మాణం జరిగిన ప్రాజెక్టుల్లో పునరావాసం పనులు చూసిన ప్రతి ఒక్కరికీ అర్థమవుతుంది. ఉదాహరణకు విజయనగరం జిల్లా తోటపల్లి ప్రాజెక్టులో 23 గ్రామాలకు 5వేల కుటుంబాలకు పునరావాసం కల్పించాలి. 2002లో శంకుస్థాపన చేశారు. ఇప్పటికీ 12వట్ల దాటి 13వ ఏడు నడుస్తోంది. ఇప్పటికీ వెయ్యి కుటుంబాలకు

పునరావాసం కోసం స్థలం కూడా ఇవ్వలేదు. తోటపల్లి నిర్వాసితులు, సిపిఎం నాయకత్వంలో గత 12 ఏళ్లు నిరంతరం పోరాడడం వల్ల ఆ మాత్రం పునరావాసం జరిగింది. పోరాడని చోట సర్వం కోల్పోయారు. ఇది జగమెరిగిన సత్యం.

పోరాడి బ్రతకాలి - జల సమాధి కారాడు

మరి పోలవరంలో 50వేల కుటుంబాలకు పునరావాసం కల్పించాలంటే ఎంతమంది కలెక్టర్లు, ఎంతమంది ఆర్డిసిబిలు, ఎంతమంది స్పెషల్ డిప్యూటీ కలెక్టర్లు, ఎంతమంది హౌసింగ్, ఆర్అండ్బి అధికారులు ఉంటే జరుగుతుందో ఊహించండి. ముంపు మండలాలు కూనవరం, చింతూరు, ఎటపాక, విఆర్పురం, మండలాలను భద్రాచలం డివిజన్ నుంచి విడదీసి తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో కలిపారు. కుక్కునూరు, వేలేరుపాడు మండలాలను పాల్వంచ డివిజన్ నుంచి విడదీసి పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో కలిపారు. 2014 జూన్ రెండున రాజ్యాంగ సవరణతో ఈ ఘనకార్యం చేశారు. అప్పటి నుంచి ఇప్పటివరకు 14 నెలల గడిచింది. ఇంత వరకు తెలంగాణలో ఉన్నందున అధికారులు, ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు తెలంగాణకు వెళ్లి పోయారు. ఆర్డివోతో సహా కింది స్థాయి ఉద్యోగులంతా ఎవరూ గత 14 నెలలుగా లేరు. బాధ్యతగల న్యాయాంధ్ర పాలకులకు రాజధానే సర్వస్వం. అదీ సింగపూర్కు అప్పగించడం. అక్కడ ప్రజలను మోసం చేయడం, వెళ్ళగొట్టే పనితోనే సరిపోతున్నది. దేశ దేశాలు తిరగడంమీద ఉన్న శ్రద్ధ పోలవరంలో మునుగుతున్న లక్షలాది మంది గిరిజనుల పునరావాసంపై లేదు. పైగా 2018కి పోలవరం నిర్మాణం పూర్తి చేస్తామని ప్రకటనలు తప్ప నిర్వాసితుల పునరావాసం గురించి ప్రకటన లేదు. ముఖ్యమంత్రి, ఇరిగేషన్, రెవెన్యూ మంత్రులు ప్రజల్ని ముంచేయకుండా పునరావాసం పూర్తి చేస్తారా? పోరాడి బతకాలేతప్ప ప్రభుత్వాన్ని నమ్మి జలసమాధి కావద్దని సిపిఎం ముంపు ప్రజలకు తెలియజేస్తున్నది.

త్రిపురలో సాధ్యమైంది... ఇక్కడెందుకు కాదు

దేశంలో త్రిపుర ఓ చిన్న రాష్ట్రం. 35 లక్షల జనాభా. అందులో 60 శాతం గిరిజనులు. అక్కడ అక్షరాస్యత 96 శాతం. ఆకలితో చనిపోయేవారు, ఆత్మహత్యకు

చేసుకునేవారు, అడుక్కు తినేవారు లేరు. 1980 నాటికి త్రిపుర నేషనల్ వాలంటీర్స్ అనే ఉగ్రవాదులు భయంకరంగా ప్రజలను చంపేవారు. ఇప్పుడు ఉగ్రవాదులు లేరు. ప్రత్యేక భద్రతా దళాలు అక్కర లేదు ఉపసంహరించడని ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని కోరింది. ప్రజలు ఆత్మ గౌరవంతో జీవిస్తున్నారు.

అక్కడ స్టీల్ ప్లాంటులు లేవు. పెద్దపెద్ద భూఖండాలు గల మైదానాలూ లేవు. కృష్ణా, గోదావరి, నాగావళి, వంశధార వంటి నదులు, మహానదులు లేవు. ఉన్నదంతా కొండకోనలే. అయినా ఎందుకంత అభివృద్ధి చెందింది. అక్కడ ప్రజల మీద విశ్వాసం ఉంచి ప్రజలతో మమేకమయ్యే రాజకీయ చిత్తశుద్ధి గల ప్రభుత్వం ఉంది. ఇక్కడ నిరంతరం గిరిజన ప్రజలను మోసం చేసి దోచుకోవాలనే పెట్టుబడిదారీ, భూస్వామ్య వర్గాల అనుకూల ప్రభుత్వాలు పరిపాలన చేయడమే కారణం. ఇదే తేడా తప్ప వనరులు లేకపోవడం కాదు. రాజకీయ చిత్తశుద్ధి, గిరిజనులపట్ల ప్రేమ వుండాలి.

అక్కడ నలుగురు పిల్లలున్న ప్రతి గ్రామంలో స్కూలు ఉంది. టీచర్ ఉన్నాడు. రోడ్డులేని గ్రామం గానీ, కరెంటు లేని గ్రామం గానీ లేదు. 4 ఇళ్లు ఉన్న గ్రామంలో కూడా ప్రభుత్వం ఫిల్టర్ వాటర్ (మినరల్ వాటర్) ఇస్తున్నది. దేశంలో ఉపాధిహామీ 100 శాతం అమలు జరుపుతున్న రాష్ట్రం అది. అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని 100 శాతం అమలు జరిపిన రాష్ట్రం అది. పౌర సరఫరాలను ఒక్కరికి కూడా మినహాయింపు లేకుండా అమలు జరుపుతున్న రాష్ట్రం అది. ఉన్న కొద్దిపాటి భూమిని సద్వినియోగం చేసి పంటలు పండిస్తున్న రాష్ట్రం అది. ప్రతి సెలయేరు నీటి బొట్టును భూములకు మళ్లించి ఉన్న కొద్దిపాటి భూమికి సాగు నీరిస్తున్నది. అందరికీ విద్య, వైద్యం, వీలైనంత వరకూ ఉపాధి కల్పిస్తున్నది. ప్రజలకు పూర్తి బాధ్యత, భరోసా కల్పించగా ప్రజలందరినీ శాశ్వత కార్యక్రమాల్లో పాలనా వ్యవహారాల్లో భాగస్వాములను చేస్తుంది. ఇక్కడ గిరిజనులు చెప్పింది ఎవరూ వినరు. కాంట్రాక్టర్లకు అవసరమైన పనులు తప్ప గిరిజనులకు శాపయోగపడే పనులు చేయరు. ఎన్నో సెలయేళ్లు ఉన్నా నీరు వృధాగా పోతుందే తప్ప గిరిజన భూములకు మళ్లించరు.

త్రిపుర గిరిజన ప్రజలు పోరాడి రాజ్యాంగంలో 6వ షెడ్యూల్ ప్రకారం త్రిపుర గిరిజన స్వయం పాలనా జిల్లా కౌన్సిల్‌ను సాధించుకున్నారు. తమ ప్రాంతంలో తామే పరిపాలన సాగించుకుంటున్నారు. తమకు ఏమి కావాలో తామే నిర్ణయించుకుంటున్నారు. అందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంపూర్ణ సహకారం అందజేస్తున్నది.

మన గిరిజన ప్రాంతం అభివృద్ధికి అదే సరైన దారి. గిరిజన స్వయం పాలనా జిల్లా ఏర్పాటు కోసం ఉద్యమించాలి. రాజ్యాంగంలో 6వ షెడ్యూల్ ప్రకారం మాకు అధికారం ఎందుకివ్వరని నిలదీయాలి. షెడ్యూల్డ్ ఏరియాను ఆనుకుని 50 శాతం పైన గిరిజనులున్న గ్రామాలను 5వ షెడ్యూల్ ప్రకారం ఏజెన్సీలో భాగం చేయాలని పోరాడాలి. ఉన్న నీటి వనరుల అభివృద్ధికి ఎందుకు నిధులు కేటాయించరని అడగాలి. లక్షల ఎకరాలు ధ్వంసం చేస్తున్న ప్రాజెక్టులతో లేని పర్యావరణ నష్టం గిరిజన గ్రామాలకు రోడ్లు వేసినా, చిన్నచిన్న రిజర్వాయర్లు నిర్మించినా ఏం నష్టం జరుగుతుందో ప్రశ్నించాలి. గిరిజన ప్రాంతంలో ప్రభుత్వ విద్యను బలపర్చేందుకు వైద్యం అందుబాటులోకి తెచ్చుకునేందుకు ఉద్యమమే శరణ్యం. ఆ దిశలో గిరిజనులంతా పోరాడి గిరిజన ప్రాంతం సమగ్రాభివృద్ధితోపాటూ ఆత్మగౌరవం సాధించుకోవాలి. సిపిఎం పార్టీ సంపూర్ణ మద్దతుగా ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాం. రండి కలిసి ఉద్యమిద్దాం. గిరిజనాభివృద్ధి సాదిద్దాం.

గిరిజన ప్రాంతం సమగ్రాభివృద్ధికి సిపిఐం సూచనలు

1. రాజ్యాంగంలో 6వ అధికరణం ప్రకారం గిరిజనులకు స్వయం పాలన జిల్లాలు ఏర్పాటు చేయాలి
2. 1348 గిరిజన గ్రామాలను 5వ అధికరణ ప్రకారం షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతంగా ప్రకటించాలి.
3. ప్రైవేట్ రంగంలో రిజర్వేషన్లు అమలు చేయాలి
4. పోడు భూములకు హక్కు పట్టాలు ఇవ్వాలి.
5. 1/70, పీసా చట్టాలను, జీవో 3 అమలు చేయాలి.
6. మినీ రిజర్వాయర్లు, చెక్ డాంలు నిర్మాణాలకు నిధులు కేటాయించాలి.
7. ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ చట్టాన్ని పటిష్టంగా అమలు చేయాలి
8. రంపచోడవరం, పాడేరు, పార్వతీపురంలో ప్రభుత్వ మెడికల్ కాలేజీలు ఏర్పాటు చేయాలి.
పాలకొండ, కురుపాం, సాలూరు, అరకు, చింతూరు,
బుట్టాయిగూడెంలలో 100పడకల స్థాయికి ఆసుపత్రులను ఆప్ గ్రేడ్ చేయాలి.
9. అరకు, కురుపాం, చింతూరుల్లో ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు, పాడేరు, రంపచోడవరం,
పాలకొండ, బుట్టాయిగూడెంలలో బిఇడి కాలేజీలు ఏర్పాటు
చేయాలి.
10. అటవీ ఉత్పత్తులతో ప్రోసెసింగ్ యూనిట్లు ఏర్పర్చి గిరిజనులకు ఉపాధి కల్పించాలి.
11. నకిలీ గిరిజన సర్టిఫికేట్లను రద్దు చేయాలి. సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చిన అధికారులపై చర్యలు తీసుకోవాలి.
12. పోలవరం ప్రాజెక్టు డిజైన్ మార్చి ముంపును తగ్గించాలి. నిర్వాసితులకు పునరావాసం తర్వాతే ప్రాజెక్టు నిర్మించాలి.
13. గిరిజన ప్రాంతంలో అన్ని ఉద్యోగ ఖాళీలను గిరిజన యువతీ యువకులతో వెంటనే భర్తీ చేయాలి.
14. గిరిజన ప్రాంత అభివృద్ధికి ప్రత్యేకంగా బడ్జెట్ లో నిధులు కేటాయించాలి.
15. బుట్టాయి గూడెం, చింతూరులో ప్రభుత్వ డిగ్రీ కాలేజీని ఏర్పాటు చేయాలి.
16. గిరిజన భాష సంస్కృతుల పరిరక్షణకు భాష విద్యా వాలంటీర్లను నియమించాలి.
17. సాలూరులో గిరిజన విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటు చేయాలి.
18. దశాబ్దాలుగా డైలీ, కంటింజెంట్ వర్కర్స్ గా పనిచేస్తున్న మరియు సిఆర్ టి, గెస్ట్ లెక్కరల్లను రెగ్యులరైజ్ చేయాలి.

వెల రూ. 3/-

సిపిఐ(ఎం) రాష్ట్ర కమిటీ కార్యాలయం, 27-13-3, ఆకుల వారి వీధి, గవర్నర్ పేట విజయవాడ - 2
ఫోన్ నెం. 0866 - 2577202, ప్రచురణ కర్త: పి.మధు, రాష్ట్ర కార్యదర్శి, సిపిఐ(ఎం) పార్టీ, ఆంధ్రప్రదేశ్